

મ્પ એડમિનિસ્ટ્રેશને એક દિવસ અચાનક ઓર્ડર બહાર પાડ્યો કે આવતીકાલથી એટલે કે 25-8-2026થી ઇમિગ્રન્ટ વિઝાના ઇન્ટરવ્યૂ અટકાવી દેવામાં આવશે. ઇમિગ્રન્ટ વિઝાના અરજદારો, જેમને ઇન્ટરવ્યૂની તારીખો મળી ગઈ હતી, એ બધા જ હતાશ થઈ ગયા. હવે જ્યારે આગલી તારીખો જાહેર કરવામાં આવશે ત્યારબાદ જ આ લોકો ઇન્ટરવ્યૂ માટે જઈ શકશે અને જો ઇન્ટરવ્યૂમાં પાસ થઈ જશે તો તેમને અમેરિકામાં પ્રવેશ મળશે. ત્યારબાદ તેઓ ગ્રીન કાર્ડ માટે અરજી કરી શકશે અને બધી જ શરતોનું પાલન કરશે તથા કોઈ પણ પ્રકારના નાના કે મોટા ગુનામાં નહીં આવે તો સિટિઝન થઈ શકશે.

વિઝાના દાવેદારો જ્યારે અમેરિકામાં પ્રવેશવા માગતા હોય ત્યારે તેમની સૌથી પહેલી ફરજ હોય છે એ બતાવવાની કે તેમની પાસે અમેરિકામાં રહેવા, ખાવા-પીવા માટે પૂરતું ધન છે. તેમની પાસે હેલ્થ ઇન્સ્યુરન્સ છે. તેઓ અમેરિકા પર બોજારૂપ નહીં થઈ જાય એટલે કે પબ્લિક ચાર્જ નહીં બની જાય અથવા તો જેમણે તેમના માટે વિઝાનું પિટિશન દાખલ કર્યું છે તેઓ તેમને પાળવા-પોષવા માટે સક્ષમ છે. જો તેઓ એવું સાબિત કરી શકશે તો તેમને અમેરિકાના ઇમિગ્રન્ટ વિઝા મળી જશે.

આ પબ્લિક ચાર્જનો કાયદો કે તેની વ્યાખ્યા ક્યાંય સ્પષ્ટ રીતે દર્શાવવામાં આવી નહોતી અને કોન્સ્યુલર ઓફિસરોને એવી સત્તા આપવામાં આવી હતી કે તેઓ પોતે નક્કી કરે કે આ વિઝા માટેનો અરજદાર અમેરિકા ઉપર પબ્લિક ચાર્જ બની જશે કે નહીં અને એ મુજબ તેને વિઝા આપે કે તેનો વિઝા રિજેક્ટ કરે. ઓગસ્ટ મહિનામાં ટ્રમ્પ એડમિનિસ્ટ્રેશને એ નક્કી કર્યું કે દુનિયાભરની બધી જ કોન્સ્યુલેટ્સ અને એમ્બેસીના કોન્સ્યુલર ઓફિસરોને ગહન ટ્રેનિંગ આપવી અને એવી ખાતરી કરવી કે દરેક કોન્સ્યુલર ઓફિસર વિઝાના અરજદારની એપ્લિકેશનને સંપૂર્ણ અને સુસંગત રીતે તપાસે અને ત્યારબાદ જ નક્કી કરે કે આ અરજદાર અમેરિકા પર પબ્લિક ચાર્જ બની જશે કે નહીં અને એ મુજબ તેને વિઝા આપે કે રિજેક્ટ કરે. આ ટ્રેનિંગ આપવા પાછળનો મુખ્ય ઉદ્દેશ એ છે કે અમેરિકાના ઇમિગ્રન્ટ વિઝા માટેનો

વિઝાના ઇન્ટરવ્યૂ અટક્યા!

ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ હોમલેન્ડ સિક્યુરિટીની મદદથી હવે આ રેફ્યુજી સ્ટેટસ પર રહેનાર અને અસાઇલમ માગનાર લોકોના વિઝા એક્સાઇઝ પાછા ખેંચી લઈને તેમને પોતાના દેશમાં પાછા મોકલીને ટ્રમ્પ એડમિનિસ્ટ્રેશન નવો ઇતિહાસ રચવાની તૈયારી કરી રહ્યું છે

અરજદાર અમેરિકામાં મળતા લાભ ઉપર જ આધાર રાખીને ન આવે. એ અમેરિકા દેશ માટે પોતે પણ લાભદાયક પુરવાર થાય.

આ ટ્રેનિંગ આપવા માટે તેમણે ઇમિગ્રન્ટ વિઝાના બધા જ ઇન્ટરવ્યૂ મુલતવી રાખ્યા છે. જેવી આ ટ્રેનિંગ પૂરી થશે કે તુરંત જ પાછા બધાને વારાફરતી ઇન્ટરવ્યૂ માટે બોલાવવામાં આવશે. આના કારણે વિઝાના ઇન્ટરવ્યૂ આપવાની રાહ જોનારા દરેકમાં દહેશત ફેલાઈ ગઈ છે. પરંતુ ધ્યાન રાખજો. આ જે ઇન્ટરવ્યૂ મુલતવી

રાખવામાં આવ્યા છે એ ઇમિગ્રન્ટ વિઝાના ઇન્ટરવ્યૂ છે અને નહીં કે નોન-ઇમિગ્રન્ટ વિઝાના. એટલે કે B-1/B-2, H-1B, L-1, P-3, F-1 વગેરે દરેક પ્રકારના નોન-ઇમિગ્રન્ટ વિઝાના ઇન્ટરવ્યૂ લેવાના ચાલુ છે. તેમાં લાયક ઉમેદવારોને આજે પણ વિઝા મળી જ રહ્યા છે. એટલે તેમણે ઉત્તેજિત થવાની જરૂર નથી.

ઇમિગ્રન્ટ વિઝાના ઉમેદવારોએ પણ અત્યારે તેમને જે સમય મળ્યો છે એનો સદુપયોગ કરવો જોઈએ અને પોતાના ડોક્યુમેન્ટ્સને સ્ટ્રોંગ કરવા

જોઈએ, જેથી તેમના વિઝા રિજેક્ટ થવાની શક્યતા જ ન રહે. વિઝાના ઇન્ટરવ્યૂ માટે જનારા ઉમેદવારોએ પણ હવે સાવધ થઈ જવાની જરૂર છે. તેમણે પણ પોતાના સ્ટ્રોંગ ડોક્યુમેન્ટ્સ, ક્લીન સોશિયલ મીડિયા, પોતાના દેશ સાથેના મજબૂત સંબંધો અને જરૂર પોતાના દેશમાં પાછા ફરશે એવું દેખાડવા માટે તૈયાર રહેવું પડશે, કારણ કે હવે ટ્રમ્પ એડમિનિસ્ટ્રેશનની નજર B-1/B-2 એટલે કે ટુરિસ્ટ કે બિઝનેસ વિઝા પર અમેરિકામાં દાખલ થઈને રહી જનાર અને પછી અસાઇલમ માગનાર લગભગ બે લાખ લોકો ઉપર છે. એવો વરતારો છે કે ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ હોમલેન્ડ સિક્યુરિટીની મદદથી હવે આ રેફ્યુજી સ્ટેટસ પર રહેનાર અને અસાઇલમ માગનાર લોકોના વિઝા એક્સાઇઝ પાછા ખેંચી લઈને તેમને પોતાના દેશમાં પાછા મોકલીને ટ્રમ્પ એડમિનિસ્ટ્રેશન નવો ઇતિહાસ રચવાની તૈયારી કરી રહ્યું છે. પરંતુ અમેરિકાના કેન્ડલ જજ, નેશનલ ઇમિગ્રેશન લો સેન્ટર, ઇમિગ્રેશન લોયર્સ એસોસિએશન, હુમન રાઈટ્સના એડવોકેટો અને છેક અંતિમ પગલાં લેવા નહીં દે. ત્યાં રહેતા લોકોના માનવીય હક્કોનું રક્ષણ જરૂર કરશે. તો વિઝામિત્રો, અચાનક ઇમિગ્રન્ટ વિઝાના ઇન્ટરવ્યૂ અટકાવીને કેટલાય કાયદેસર રીતે અમેરિકામાં પ્રવેશવાની રાહ જોનારા, 10-20-25 વર્ષ સુધી પોતાના વિઝા કરન્ટ થાય પછી ઇન્ટરવ્યૂમાં જઈને વિઝા મેળવવાનો ઇરાદો ધરાવતા લોકોમાં નિરાશા વ્યાપી ગઈ છે.

કેટલાય લોકોએ ઇન્ટરવ્યૂની તારીખ મળી જવાના કારણે ભારત છોડીને જવાની તૈયારીરૂપે પોતાની નોકરીમાંથી રાજીનામાં આપી દીધાં છે. કેટલાય સ્ટુડન્ટો ઇન્ટરવ્યૂ આપવા માટે પોતાનું ભણવાનું અધૂરું મૂકીને ભારત પાછા આવ્યા છે. કેટલાય H-1B પર રહેતા અને ઇમિગ્રન્ટ વિઝાનો ઇન્ટરવ્યૂ આપવા માટે ભારત પાછા આવેલા લોકોને નોકરી છૂટી જવાનો હવે ભય ઉત્પન્ન થઈ ગયો છે.

કારણ કે તેઓ હવે ત્રિશંકુની જેમ અધ્ધર લટકી ગયા છે. આપણે હવે એવી જ આશા રાખવાની કે જલ્દીથી આ ઇમિગ્રન્ટ વિઝાના ઇન્ટરવ્યૂ પાછા લેવાના શરૂ થઈ જાય અને જલ્દીથી આ વિઝાના અરજદારો અમેરિકા પહોંચે.

સૌને શુભકામનાઓ.

રિયાઈ માર્ગે માલસામાનની હેરફેર કે શિપિંગના વ્યવસાયમાં વીમા પોલિસીનું વિશેષ મહત્ત્વ છે. દરિયામાં હવામાન અચાનક બદલાઈ શકે છે. ભારે પવન, વરસાદ કે મોજોના કારણે જહાજ અથવા તેમાં રહેલા માલને નુકસાન થઈ શકે છે. આવા સંજોગોમાં વીમા કંપની માત્ર પોલિસીમાં રહેલા કોઈ એક ટેક્નિકલ ક્લોઝનો આશરો લઈને ક્લેમ નકારી શકે કે કેમ તે અંગે સુપ્રીમ કોર્ટે મહત્વપૂર્ણ માર્ગદર્શન આપ્યું છે.

આ કેસ સાઉથ શિપિંગ પ્રા. લિમિટેડ અને ન્યૂ ઈન્ડિયા એન્ડોરન્સ કંપની લિમિટેડ વચ્ચેનો હતો. શિપિંગ કંપનીએ પોતાના વોયેજ માટે મરીન ઇન્ડોરન્સ પોલિસી લીધી હતી. તેની પ્રથમ વોયેજ એટલે કે સફર મુંબઈથી કોલકાતા સુધી થવાની હતી. વોયેજ દરમિયાન જો જહાજને કોઈ નુકસાન થાય તો વીમા કંપની ભરપાઈ કરે તેવી આ પોલિસી હતી.

વીમા પોલિસીમાં કેટલીક ખાસ શરતો સામેલ હતી. તેમાં સૌથી મહત્વપૂર્ણ શરત 'મોનસૂન ક્લોઝ' તરીકે ઓળખાતી હતી. આ ક્લોઝનો હેતુ ચોમાસા દરમિયાન ભારે વરસાદ, તોફાની હવામાન અને દરિયાની જોખમી પરિસ્થિતિઓથી થતા નુકસાનને નિયંત્રિત કરવાનો હતો. પોલિસીમાં એવી શરત પણ હતી કે વેસેલને યોગ્ય હવામાનની સ્થિતિમાં જ વોયેજ કરાવવું જોઈએ. શિપિંગ કંપનીએ જરૂરી મંજૂરી મેળવીને વોયેજ શરૂ કરી. પરંતુ મુસાફરી દરમિયાન ખરાબ હવામાન અને ટેક્નિકલ સમસ્યાઓના કારણે વેસેલને નુકસાન થયું. ત્યારબાદ શિપિંગ કંપનીએ વીમા કંપની સમક્ષ નુકસાનની ભરપાઈ માટે ક્લેમ રજૂ કર્યો. વીમા કંપનીએ ક્લેમ નકારી કાઢ્યો. કંપનીનું કહેવું હતું કે

મોનસૂન ક્લોઝનો આશરો લઈ વીમા કંપની દરિયાઈ નુકસાનનો ક્લેમ નકારી શકે નહીં

વોયેજ મોનસૂન શરૂ થયા બાદ પણ ચાલુ રહ્યો હતો અને તેથી પોલિસીની શરતોનું ભંગ થયું હતું. વીમા કંપનીએ ખાસ કરીને મોનસૂન ક્લોઝનો આધાર લઈને જવાબદારી સ્વીકારવાનો ઇનકાર કર્યો. વીમા કંપનીના નિર્ણય સામે શિપિંગ કંપનીએ નેશનલ કન્સ્યુમર રિસ્પ્યુન્સ રિજેક્શન કમિશન એટલે કે રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક કમિશન સમક્ષ ફરિયાદ કરી. જોકે, રાષ્ટ્રીય કમિશને વીમા કંપનીની દલીલ સ્વીકારી હતી અને એવું માન્યું હતું કે પોલિસીની શરતોનું પાલન કરવામાં આવ્યું નથી. પરિણામે ક્લેમ નકારવાનો નિર્ણય યોગ્ય ગણાયો.

શિપિંગ કંપનીએ ત્યાર બાદ સુપ્રીમ કોર્ટમાં અપીલ દાખલ કરી.

સુપ્રીમ કોર્ટે સમક્ષ મુખ્ય પ્રશ્ન એ હતો કે માત્ર 'મોનસૂન ક્લોઝ' જેવી શરતનું કથિત ઉલ્લંઘન થયું

હોવાનું કહીને સમગ્ર વીમા ક્લેમ નકારી શકાય કે નહીં. સુપ્રીમ કોર્ટે પોલિસીના મોનસૂન ક્લોઝનું વિગતવાર અર્થઘટન કર્યું. કોર્ટે નોંધ્યું કે વીમા પોલિસીમાં રહેલી શરતોને એકલદોકલ નહીં, પરંતુ સમગ્ર પોલિસી અને વ્યવહારિક પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને સમજવી જરૂરી છે. કોર્ટના મતે પોલિસીની શરતનું અર્થઘટન વ્યવહારુ રીતે થવું જોઈએ. મુંબઈથી કોલકાતા સુધીની લાંબી વોયેજ દરમિયાન કોઈ એક તબક્કે મોનસૂન શરૂ થઈ જાય એટલા માત્રથી સમગ્ર વોયેજ ગેરકાયદેસર અથવા પોલિસી વિરુદ્ધ બની જતી નથી. સુપ્રીમ કોર્ટે એક અત્યંત મહત્વપૂર્ણ સિદ્ધાંત સ્પષ્ટ કર્યો કે પોલિસીની કોઈ શરતમાં 'મટિરિયલ' અને 'નોન-મટિરિયલ' ભાગોને અલગ કરીને જોવાની જરૂર પડે છે. જો કોઈ શરતનો ભંગ થયો હોય તો એ પણ જોવું જરૂરી છે કે તે ભંગ ખરેખર નુકસાન થવાનું મૂળ કારણ હતો કે નહીં. માત્ર ટેક્નિકલ અથવા ગૌણ શરતના ભંગના આધારે સમગ્ર ક્લેમ નકારવો યોગ્ય નથી.

વીમા કાયદાનો બીજો મહત્વપૂર્ણ સિદ્ધાંત 'પ્રોક્સિમેટ કોઝ' એટલે કે નુકસાનનું નજીકનું અને વાસ્તવિક કારણ છે. વીમા કંપનીએ તપાસવું પડે કે નુકસાન વાસ્તવમાં કયા કારણસર થયું અને પોલિસીની જે શરતનો ભંગ બતાવવામાં આવે છે, તેનો નુકસાન સાથે સીધો સંબંધ છે કે નહીં. સુપ્રીમ કોર્ટે રાષ્ટ્રીય કમિશનનો નિર્ણય રદ કર્યો અને સ્પષ્ટ કર્યું કે માત્ર મોનસૂન ક્લોઝના આધારે ક્લેમ સંપૂર્ણપણે નકારી શકાય નહીં. જોકે, ઉપલબ્ધ

મુંબઈથી કોલકાતા સુધીની લાંબી વોયેજ દરમિયાન કોઈ એક તબક્કે મોનસૂન શરૂ થઈ જાય એટલા માત્રથી સમગ્ર વોયેજ ગેરકાયદેસર અથવા પોલિસી વિરુદ્ધ બની જતી નથી

વિગતો મુજબ કોર્ટે વળતરની ચોક્કસ રકમ નક્કી કરી નહોતી અને કેસ ફરી રાષ્ટ્રીય કમિશન પાસે મોકલવાનો માર્ગ અપનાવ્યો હતો, જેથી હકીકતોના આધારે યોગ્ય વળતર નક્કી કરી શકાય. આ ચુકાદામાંથી ગ્રાહકો માટે કેટલાક મહત્વપૂર્ણ સિદ્ધાંતો બહાર આવે છે. વીમા કંપની પોલિસીની કોઈ શરતનું કડક અને એકતરફી અર્થઘટન કરીને ક્લેમ નકારી શકે નહીં. શરતનો ભંગ મહત્વપૂર્ણ હતો કે નહીં અને તે નુકસાન સાથે સંબંધિત હતો કે નહીં, તેની તપાસ જરૂરી છે. માત્ર ટેક્નિકલ કારણસર ક્લેમ નકારવો હંમેશા યોગ્ય નથી અને વીમા પોલિસીની શરતોનું અર્થઘટન ન્યાયસંગત તથા વ્યવહારુ રીતે થવું જોઈએ.

આ ચુકાદો ખાસ કરીને મરીન ઇન્ડોરન્સના વિવાદોમાં ખૂબ ઉપયોગી બની શકે છે, પરંતુ તેની પાછળ રહેલો સિદ્ધાંત અન્ય વીમા વિવાદોમાં પણ એટલો જ મહત્વનો છે. પોલિસીધારકની નાની કે ટેક્નિકલ ભૂલને બહાનું બનાવી સમગ્ર વીમા લાભ છીનવી લેવો એ વીમા કરારના મૂળ હેતુને પરાજિત કરી શકે છે. વીમા કરાર માત્ર શરતોનો દસ્તાવેજ નથી; તે જોખમ સામે આર્થિક સુરક્ષાનું વચન છે. તેથી વીમા કંપનીએ ક્લેમનો નિર્ણય માત્ર ક્લોઝ શોધીને નહીં, પરંતુ નુકસાનના સાચા કારણ, પોલિસીનો હેતુ અને ન્યાયસંગતતા ધ્યાનમાં રાખીને કરવો જોઈએ.

ગ્રાહક મંચ

★ શ્રેયસ દેસાઈ (એડવોકેટ)